

دار پوچپو او هونراوهی رهگ داکوستانو خوشه ویستی ی خاک و مروفت

کمال غه مبار

شه قلیکی راپورتی و شیوه پروکشی به دی بکین ، ئەوا له ناو شیعره کانی «دار به پروچ دا ، ئەم دیاردهیه ههست پی ناکهین ، هه بویهش چه ند سالیك له مه و بهر چاوم به چه ند پارچه شیعریکی شاعیر که وت ته نیا چه ند کوپله یه ک سرنجیان راکیشام و تام و بوی شیعریان هه به خشیم ، ئەو حه له به چه ند دیریک رای خوم به رامبهریان ده ربیری و ئەوهم راگه یاند که خوزیا هه موو هونراوه کانی شاعیر ئاوابان . لیره دا مه به ستم کیشانی بازنه یه ک نیه بو شاعیر که نابی ئی ده ربچی و ، وه ک بلی ی ویستبیتیم چه ند مه رجیکی تایبه تی بو شاعیر دابنیم که ده بی پهیره ویان بکات . نه خیرو . وه ک کولردج ده ئی : «نه گه ر شیعیر چه ند بنکه یه کی هه بی له ده ره وه دا به سه ریدا سه پینرین ئەوه له شیعیر ناکات ، به لکو به ره و خاسیه تی میکانیکی داده به زئی»^۱ ، به لام مادامه کی خوینهر لاپه نیک بی له داهینانی شاعیر ، ره خنه گر بوی هه یه چه ند تیپینی یه ک ده ربیری که

هه ر شاعیری که کومه له هونراوه یه ک ده خاته به رده می خوینهر ، ده بی له به ره می دیکه یدا جوړه هه نگاویک به ره و پیشکه وتن و سنوور شکاندنی پیشووی بهاوی ، ئەگینا پیویست به وه ناکات که شیعیر به سه ریه کدا که له که بکات هه ر ته نیا بو ئەوه ی بلین به ره می هه یه و ، سه رچاوه ی هونراوه ی ویشک نه بووه ، له م چه ند دیره دا ئەوهم مه به سته که ده بی شاعیر ناگای له ریچکه ی شیعیری خوی بی و ، هه نگاو به هه نگاو بابه تی نوی ترو به پیزتر بینته به ره م و ، له زه مینه یه کی دیکه دا هه دابنی ... مدحت پیخه و .. ی شاعیریش له و شاعیرانه یه که تانیستا جکه له کومه له هونراوه ی «دار به پروچ سئ کومه له ی دیکه شی به چاپ گه یاندووه : «زهنگی کاروان ، رابه ری ژیان ، ورشه ی ئاوات»

نه گه ر له شیعیره کانی پیشووی پیخه و «دا جوړه مورک و

پروسیسه داهینانه که زیاتر خه ست بکاته وه و پته وترو به پیزتری بکات ، نه ویش وه که دهر برپینی رای تایبه تی نه که به شیوه ی سه پاندن .

«بیخه» له م کومه له شیعره پیدا ، شاعیری رهگو ریشه یه ، شاعیری خو به ستنه وه یه به خاک و خول ، به شیوه یه کی جه ده لی لقو بوپی گول و دارو درخت به رهگو ریشه وه ده به ستنه وه ، زور جار ووشه ی رهگ له شیعره کانیدا به دی ده که بن ، نه م خاسیه ته ش له شیعری «بیخه» دا نیشانه ی هوشمه ندی و خوشه ویستی نیشتمان و ئاده میزاده ، مایه ی کولنه دان و خوراکرتن و هه لوئیست نواندنه ، سه رچاوه ی ره سنی و که رانه وه یه بو سه رچاوه پرونه کان و کانیاوه سازگار هکان .

ئیلیا ئیهرینبورگ به نیرو دای کوت : تو ووشه ی «رهگ» له شیعره کانتا زور دوویات ده که یته وه ، نه م رهگو ریشه زوره له به رچی یه له شیعره کانتا هه ن ؟ پاپلو نیرو دا له وه لامدا کوتی :

«من ناتوانم بزیم نه که ره له خاکه که م خوی دا نه بی ، من ناتوانم بزیم بی نه وه ی قاچ و ده ست و گویم له سه ر خاکی نیشتمان که م دابنیم ، من ناتوانم هه ناسه بده م بی نه وه ی هه ست به سوورانه وه ی ئاوو سیبه ری بکه م ، من ناتوانم نه شو نوما بکه م بی نه وه ی هه ست به ره که کانم بکه م که له ناو قوری ره شدا له خودی دایک ، له کرۆکی بنه چه دا ده که رین»^(۳) .

نه وه تا «بیخه» له هونراوه ی «رهگ» دا تابلویه کی . نه وتومان بو ده کیشی ، که په یوه ندی یه کی نه پچراو له نیوان چلو بوپی دارو ده وه ن دایه ، که بوونی رهگو ریشه هوی بنه رته تی نه وانه ، که نه وان له ریگه ی رهگ وه هه لده چن و بو ئاسمان ده کشین به شنه ی با ده که ونه به زم و سه ما ، ده بی نه وه بزنان که له سه ر بو شایی نه وه ستاون ، هه ر بو یه شه ده بی ئاگایان له بالنده کان بی ، لانه یان لی تیک نه دن ، له خویان بایی نه بن ، نه که ونه گیانی نه و بالدارانه ی که به و ئومیده وه ده ژیان که چله کان بینه په ناگاو سیبه رو دالده یان ، لقه کان به ربگرن :

وریان وریا چله کان

ئیمه نه بین که ی ئیوه هه ن^(۴)

شاعیر به دوا ی ره سه نایه تیدا ده که ری ، که له سه ر رهگی خوی برپوته وه ، به لام به مرچی مایه ی خوشبه ختی و

پرو که شی بی ، ره سه نایه تی یه که هه رچه ند پاییزی که لا ریزان بیشینینی و بیوه رینی ، برپوته وه و پاییز به زینی ، ره سه نایه تی هیرو بی :

نه که ر ویستتان

ره سه نایه تی ون نه که ن

سه یری بنجی هیرو بکه ن^(۵)

«دار به پرو» ی بیخه و نه وه ند هه گی به خاکدا پرو چوه ، نه وه ند هه خوی دا کوتاوه ، هه رچه ند ره شه بای شووم هیرشی بو هیناوه ، که لایه کانی وه راندووه ، لقو بو په کانی تیک شکاندووه ، به لام مرچی بنه رته تی مانه وه ره گو ، ره گیک ی چه سپاوی پهل بلاوی به تین :

به لام هه رگیز نه یه توانیوه و ناشتوانی

دار به پرویک له ره گو ریشه ده رینی^(۶)

هه ر بو یه شه دار به پرو بوته هه وینی سه رووشی شاعیران ، ره مزو هیمای خو به ستنه وه به خاک و خوشه ویستی ، نیشانه ی نه به زین و وره به رنه دان ، سه رچاوه ی به رچاو پرونی و ئومید بوون به دوا روژ . مادامه کی خاک له ئارادایی ، هه شه بیپاریزی و خوی له به ر زه برو زهنگی پروژگاری ناهه موار رابگری و ، بو ی بییته سه نکه رو به رگری لی بکات .

دهنگی سه روشت ، دهنگی شاعیره ، هه ست و نه سستی ده روونی یه تی ، وه ک بللی واقعی سه روشت له خویدا ده بیینیته وه ، سه روشته که ره مزیکه بو مروقی هاوار لی هه لساو ، هه ر مروقی بی و له هه رشوینیک بی ، به لام مروقیکی نه به زیوی چوک دانه داوه ، که سه ره رای ئیش و ئازاروژیانی وه یشوومه پر نه شکه نجه و زریکه و قیزان ، هیشتا هه ر قیت وه ستاوه و خوی راگرتوه :

کولکه داریکی بچوو کیش

به وینه ی ده ستیکی قوچاو

قیت وه ستابوو له نیوانیان^(۷)

نه م کولکه داره بچووکه له هونراوه ی «به ری نه که ره کان چون دینه روو» دا ده بیته دار به پرویه کی زلی قه ده نه ستوری ره گ دا کوتاوه که ره شه باکان ده به زینی و ، تریفه ی دووریش له شگری تاریکی ده شکینی و ، رازی دیمه نی ده نگدارو قوولی چاوی هه ژاره کان لاهه کان ده هه زینن ، که مه سه له که ئاوابی ،

نه گەر له دهرياش بدهن ترسيان نيه و به سهر شه پوله كاندا زال دهبن . نه و معاده لانه ي بيخه و دهبن به زنجيره يه كي نه لقه نه پچراوي توندو پته و كه ريگه ي ههنگاو خوش دهك نو ، جوړه به رچاو رووني يه كه به مروف ده به خشن .

ووشه لاي شاعير شتيكي پيروزه ، هي نه و نه به بخريته بازاري مه زاد كردن ، يا پوويكي سهخته به خويه وه بگري ، ووشه له ناستي فريودان و پايه و سامان دا چوك دانادا ... وهك ريبوار يكي ماندووي ريگه ي دوور تينووي ناوه ، ده يه وي تاسه ي تينوويه تي خوي بشكيني ، كه چاوي به ناويكي پووني سارد دهكوي پر به دل ناره زووي نوش كردن و هه ناو فينك كردنه و هيه ، به لام كه زاني كان يه كه «لاك» ي تيايه توخني ناكه وي نه گەر له سهر حيسابي خنكان و مردنيشي بي ، ناوه تا شاعير ده ئي :

به لام كه زانرا كانيه كه

«لاك» ي تيايه

تينوو نزيكي ناكه وي

به ئي رازي ووشه ش و ايه !!^{۳۱}

به سته وه ي كان ي به تينوو لايه ني به رچاوو ديار ي ناوه كه و دهرك بهي كردن به بووني لاک له ناو ياو په يوه ندي ووشه به شاعيرو نووسه ر ، چونه تي مامه له كردن له گه ليا ، جوړه موعاده له يه كه له لاي خوينه ر ساز دهكات ، كه شاعير به شيوه يه كي مه نتيقي ماقول مه سه له كه شي دهكات وه ، مه سه له يه كي مادي به مه سه له يه كي مه عنه وي ده به ستيته وه ، كه تينوو نايه وي مه ناوي هه لقرچاوي گهرم داهاتووي خوي به ناويكي بوگن فينك بکاته وه و تينوويه تي خوي بهي بشكيني ، با ناوه كه ش له روا له تا دا روون و سارد بي ، هه روه ها ووشه ش نه و نه ده پيروزه لاي شاعير ، رازو نيازي ده بي له ناو ديزي گه شو پرسته ي به پيزو هيژادا ده ر بېرين ، هه رچه نده شاعير نه يو يستووه كه ديوي ناوه وه و ده روه وي مه سه له ي ووشه روون بکاته وه ، به لام سه ره ده زووه كه ي به ده سته وه داوه ، شاعير بيره كه ي به خه ست و خوئي دارشتووه و مه رجي هونه ري په پره و کردووه ، ليره دا ووشه كه ي «غاندي» م دپته وه بير كه به رامبه ر پوژنامه دا گوتوويه تي : «روژ نامه ژمه خوارديکه ، گه وره ترين تاوان سهخته كردنه له م ژمه ياخود ژه هراوي كردني يه تي» .

هونراوه ي «په روانه» ي بيخه و نيشانه و ره مزي گيان به ختكر دنه له پيناوي خوشه ويستي و عيشقيكي پيروزا ، ته نيا خوين رشتن ، يا نازار كيشان نيه له پيناوي مه سه له كه دا ، به لكو مردنه و گيان توونا كردنه . نه گەر «خه ييام» خوي به په روانه بي دابني كه ده يه وي به پووناكي بگات و گه يشتنه كه شي سووتان وله ناو چوونيه تي كه ده ئي :

مصباح قلبي يستمد الضياء

من طلعة الغيد ذوات البهاء

لكنني مثل الفراش الذي

يسعى الى النور وفيه الفناء^{۳۲}

نه وا لاي «سه عدي» ده بيته ده رسنك بو مه لي به ياني خوشخوان كه داواي ئي دهكات ده رسي دلداري له په روانه فير بيت كه گياني ده سووتني و ناوازي تيا ناميني و ده بيته زوخال :

اي مرغ سحر عشق ز پروانه بياموز

كان سوخته را جان شدو آواز نيابد^{۳۳}

به لام په روانه ي بيخه و پيشيل دهكري و هه رده نه خشي ، نه م قورباني دانه ي ده بيته مايه ي ده رس و يادگار ، ده رسي شه يداي خوشه ويستي ، خوشه ويستي پووناكي تاراده ي شه هيد بوون له پيناويدا ، يادگاريكي گه شيش جي ديلن كه به روژ له م گول بوئه و گول ده فري و ده م ده نيته ناو ده مي گول ، به شه ويش هه ر دلداري پووناكي يه و عه و دالي يه تي نه گەر له پيناويشيدا بسووتني و گياني ببه خشي ، چي تيايه مادامه كي شه هيد ي عيشق و دلداري يه :

خيبرا خيرا وهكو شهيدا

بالي ناسك له چرا نه دا

نه سووتني و نه كه ويته و خوار

پيشيل نه كري و هه رد نه نه خشي

جي ديلن وانه و يادگار ..^{۳۴}

نه گەر په روانه وانه و يادگار جي بيلن ، نه وه ووشه كان ي شاعير نه گەر له ربي نامانجه پيروزه كانياندا بشمرن ، بي سه رو شوين نين ، به لكو خاوه ني ناسنامه ي خويانن ، چونكه له ريگه يه كي پيروزو به رزدا ده جهنگن و ريگه ده برن :

ووشه كان ي من نيشانچين

بو نامانجي به رزو دووري مروف و زين

له ريگادا جهنگاوهرن

بازنه‌ی ئاسویه‌کان ده‌بهن
به‌دوای بزه‌ی راستی لیبوی
لات و کلوله‌کان ویلن
که‌ر بشمرن

ناسنامه‌که‌یان جی دیلن^{۳۳}

که قین و ژان و نازاره‌کانی چه‌وساوه‌کان دینه‌که‌فو
کول و هه‌لده‌جن ، که به پووی نه‌هریمه‌نی به‌دکار ده‌ته‌قنه‌وه ،
دارو به‌ردو که ژو چپاش له‌که‌لیانا ده‌ته‌قنه‌وه ، سروشتیش
زورداری و سته‌مکاری به‌خویه‌وه ناگریت ، نه‌ویش تیکه‌ل
به‌بقو کینه‌ی چه‌وساوه‌کان ده‌بی و زورداری ته‌فرو توننا
ده‌کات :

کاتی چلوی چه‌وساوه‌کان

ده‌بن به‌گرو به‌پشکو

بو په‌نجه‌و داوی سته‌مکار

کاتی هاوارو ژانه‌کان

کو ده‌بنه‌وه

هه‌ردو دارو که ژو چیا

ته‌نانه‌ت رووبارو ده‌ریا

وه‌کو بو‌مبا نه‌ته‌قنه‌وه^{۳۴}

نه‌که‌ر که‌لای دره‌خته‌کان له‌وه‌رزی که‌لاریژانا
بشوه‌رن و له‌ره‌گوریشی‌ه‌ی داره‌کانا دور بخیرنه‌وه ، به‌لام
هه‌ندیکیان له‌دایکیان جیا نابنه‌وه ، ده‌بن به‌په‌ین و زیاترتین و
تاوو‌گروپو خوراگرتن به‌دایکیان ده‌به‌خشن ، نه‌مه‌ش نیشانه‌ی
ره‌سه‌نایه‌تی و خویه‌ستنه‌وه‌یه به‌نه‌ژادو بنه‌چه :

هه‌ندی ده‌بن به‌خک‌وتین

بو په‌که‌کان

تکو دایکیان زویر نه‌بی

تله‌ی‌یلن نه‌لین نارسه‌ن .^{۳۵}

خوشه‌ویستی خک‌و خول نه‌وه‌نده لای شاعیر
که‌وره‌و پیروژه‌که به‌هیچ کلوجی نابی‌یلو ئی‌ی بیزار بی‌و
ئی‌ی داب‌چیری و دور که‌ویته‌وه ، هه‌رچه‌نده جاروبار له
هه‌ندی شوینا تووشی نه‌شکه‌نجه‌و ئازاریش بووبی ،
نیشتمان نه‌وه‌نده که‌وره‌و فراوانه‌هه‌موو لایه‌ک
ده‌گرینه‌وه‌و باوه‌ش بو‌گشت که‌س ده‌کاته‌وه ... نیشتمان
وه‌ک ده‌ریا وایه‌هه‌موو رووبارو قه‌لبه‌زو تالکه‌و جوکه‌و

جوباره‌کان به‌خویه‌وه ده‌گری و گشتیان یه‌ک ده‌خا ، دژ
به‌گشت ناحه‌زان و نارسه‌نان خول و لم و ماسی تیکه‌ل
ده‌کات :

دلی فراوانی ده‌ریا

گشت ئاوازی خوړو هه‌زه‌ی

پووبارانی دۆل و چیا

له‌که‌ل خول و لم و ماسی

تیکه‌ل نه‌کاو یه‌کیان نه‌خا

دژی نه‌وه‌ی کانیاوه‌که‌ی

به‌ر به‌رد نه‌دا ...^{۳۶}

زور له‌هونراوه‌کانی ناو «دار به‌پووه شقلی بوسته‌ر به
خویانه‌وه ده‌گرن ، له‌ریگه‌ی وینه‌کیشانی دیمه‌نی وورد ووردی
تابلوی هونه‌رمه‌ندانه‌مان پیشکه‌ش ده‌کات . تابلویه‌ک
که‌جوانی و نازاداری سروشت و ئافره‌تیکی شوخ و شه‌نگ نه‌بی
که‌دلرفین بی ، سه‌رچاوه‌ی سرووشی شاعیر بی ، به‌لکو
تابلویه‌ک له‌ناخه‌وه کارت تی‌بکات و بته‌ژینی .. تابلویه‌ک له‌ناو
هه‌زاران تابلوی هونه‌رمه‌ندان ، که‌شاعیر خوی هه‌لبژیره‌و
سه‌رپشکه‌وه‌ک هونه‌رمه‌ندیکی کارامه‌ی هیژا سه‌یری
ده‌کات و ، دوا‌ی ووردبوونه‌وه‌یه‌کی زور قبول بریاری
خوی‌ده‌دا :

که‌را که‌را

له‌دوا‌ی که‌تی وورد بوونه‌وه

دیمه‌نی له‌پیکی زیرو

دوو چلوی قول

یه‌که‌م خه‌لاتی برده‌وه ..^{۳۷}

له‌راستیدا جوړه تابلویه‌کی ئاوا‌ی‌یه‌که‌م خه‌لات
بردنه‌وه‌ی به‌لکه‌ی نه‌وه‌یه که‌شاعیر هه‌ستیکی هونه‌رکاری
قولی هه‌یه ، شیوه‌ی پووکه‌شی بازاره‌و ئارایش کراو کاری تی
ناکات ، به‌لکو کاریکی هونه‌ریی داهینه‌رانه ده‌یجولینی ، که
دیمه‌نی له‌پیکی زیرو دووچاوی به‌قولاً چووی پوویکی چرچ و
سپس و ژاکاوه .. به‌م شیوه «بیخه‌و» له‌واقع نزیك ده‌بیته‌وه‌و
نه‌م جوړه واقیعه‌هه‌لده‌بژیری که‌خوی مه‌به‌ستی‌تی که
رومانسی‌یه‌تی له‌که‌ل تیکه‌ل ده‌کاو واقیعیکی دیکه‌ی ئی‌ی دروست
ده‌کاته‌وه .. نه‌م هه‌لبژاردنه‌ی شاعیر له‌وانه‌یه‌کاریکی
نه‌گونجاو بی ، یابه‌لای هه‌ندی که‌سه‌وه کاریکی ناسایی

بیت ، به لام وهك شیلی له کتیبه که ی «به رگری کردن له شاعر ،
دا دهلی : «شاعر شته ناسایی به کان والی دهکات که خویان
وابنوین وهك بلی ناسایین» .

ژیان لای شاعر دیارده یه کی وه ستاوی چه سپاوی نیه ،
به لکو له گورانکاری یه کی ته واو دایه ، کاروانی ریگه ی هاتو
نه هاتیش هر چه نده توشی که وتن و نشوستی بی هر نه گاته
جی ، مادامه کی بروای به خویه تی ، وهك چون ناوی پووبار
ناوی کون له گهل خوی هله گری و هی نویی دیته سهر ،
ژیانیش ناوا همیشه به رده وام ده گوی ، کون دهرات و نوی
له دایک ده بی ، له ناو له مه ی هه موو کونیک دا نوی چه که ره
دهکات ، شاعریش ده بی بابت ی تازه به خویه وه بگری و له
نوی بوونه وه دابی :

کاروانی ری ی هاتو نه هات
نه گاته جی

ناوی پووبار له یه که شوین بی
له چرکه بیگ هی کون ده پروا
هی نوی دی^{۹۹}

بیخه وله م کومه له شاعر هیدا ته قه لایه کی باشی داوه که به
شیوه ی شاعر یه پوسته ر دیمه ن و وینه ی ریکو و پیکمان
بوپکیشی ، بیرو رای خوی له بوته ی تابلویه شاعر ی ته کاند ،
قال بکاته وه ، وهك هونراوه ی «هملات ، هور ، ناسو ، ورشه ،
بروسک ، کاروان کوژه ، ده بان و پینوس ، کل و بیر ، شاپیگا ،
هیرو ، گرهو .. هتد»

زور به ی هونراوه کانی ئەم کومه له ی به رده ستمان
ده مانخه نه سهر نه و رایه ی که «بیخه و» ههنگاوی گورجی
بوپیشه وه ناوه ، سه رکه و تنیکی باشی وه دهس هیناوه ، ئەم
راستی یه ش و امان لی دهکات که رایه کی دیکه مان به رامبه ر به
شاعر یه تی «دار به پروو» هه بی که له گهل رایه کانی پیشوومان
جیان ، نه ویش نه وه یه که شاعر توانیویه تی ئەم جاره
زه مینه یه کی دیکه بوخوی دیاری بکات و جی بی ی خوی له سهر
بکاته وه .

پاش ئەم ههلسه نگاندنه بو مان هه یه چه ند تیبینی یه کی
تاییه تی به رامبه ر هه ندی لایه نی شاعر هکان دهر برین که شاعر
هه راموشی کردوون ، هیوادارین له به ره مه ی دا هاتوویدا

چاره سه ریان بکات بوئه وه ی هونراوه کانی خه ست ترو
قوول ترین . له و تیبینی یانه مان نه وانه ی خواره وه ده ست
نیشان ده که یین و به په له به سه ریان تیده په رین .

بوئه وه ی بیرو باوری شاعیر وینه شاعر یه کان له
باوه شی دارشتنکی قوولی پته و خویان بگرته وه ، ده بی شاعر
نه وه نده خوی به سه ردا نه به ستیته وه بو نمونه :

له هونراوه ی «گزننگ» دا کوتاییه که ی به «هه تا هه تا»
دیت ، نه وه له کاتیگا هه ر له به ر نه وه ی سه روا ی «په ی تا په ی تا له
شاعر ه که دا هه یه . نه گه ر «هه تا هه تا» نه شبی باشته ره و له
نرخ ی هونراوه که که م ناکاته وه نه گه ر به نرخ تری نه کات .
یا له شاعر ی «هیرو» دا که ده لی :

هیرو یه کانی هه لوهران

وای زانی توو نابوون نه مان

(توونا بوون نه مان) یه ک واتان ، نه مانه که زیاده
پنویست به بوونی ناکات .

یا خود له شاعر ی «کل و بیر» دا :

کوله که ی دنیایان شکاند

کوتیان پساند

به لای منه وه «کوتیان پساند» زیاده و بی ئەم دهسته وا زه یه
مانایه که خه ست ترو پته وتره .

یا له هونراوه ی «بریق ی چاوه» دا که ده لی :

به لام بریق ی چاوه کانتان

بروسکی هه وری به هاره

زهنگو دهنگیکی به کاره

سپیده ی جه ژنی چه وسلوه و

سه رکه و تنی تیدا دیاره

«رسته ی زهنگو دهنگیکی به کاره» زیاده ، نه گه ر له

جیاتی بروسک «هه وره تریشقه» بوایه جی ی خوی بوو که

زهنگو دهنگیکی نه گهل بی ، به لام مادامه کی بروسکی هه وری

به هاره که بریق ی چاوه کانه و بریق که سپیده ی جه ژنی

چه وسلوه یه ، پنویست به رسته ی ناوبراو ناکات ، نه راگون

کوته نی : «جوانترین هونراوه کورترینیانه» به تاییه تی که

شاعر ریچکه ی بابه تی بوسته ری گرتوه .

تیبینی دووهم نه وه یه که شاعر جاروبار هه ندی وینه ی

شاعر ی دووبات دهکاته وه ، ئەم خاسیه ته ش له سه ر حیسابی

ئاوازی ناله‌ی ناو سینه‌ی پر زو خاوان

له کوتایی ئەم نووسینەم دا ئەو دەسەلینم که له ناو دار
به‌روو، دا هەندی هونراوه‌ی تر هه‌بوو پێویست بوو شی‌یان
بکه‌مه‌وه و به‌چاوی لیکۆلینه‌وه مامه‌له‌یان له‌گه‌دا بکه‌م ، به‌لام
له‌ ترسی دریز دادرپی پشت گویم خستن ، ده‌بی ئەوه‌ش بلیم که
«مدحت بیخه‌وه‌ی دار به‌روو ، بیخه‌وی زه‌نگی کاران و رابه‌ری
ژیان و ورشه‌ی ئاوات نیه ، به‌لکو بووه به‌ شاعیریکی دیکه که
پیناسی شیعری پر وینه‌ی وورده‌کاری و تابلوی هه‌مه‌ ره‌نگی
بابه‌ت پوسته‌ر له‌ هه‌گه‌ی شیعردا هه‌لگرتووه و پێشکه‌شمان
ده‌کات . جا ئەگه‌ر من وه‌ک ره‌خنه‌ گرێکیش نه‌دریمه‌ قه‌له‌م با به
خوینه‌ریکی باش بژمیردریم و هیوادارم تا راده‌یه‌ک توانیببیم
برپاری خۆم له‌سه‌ر هونراوه‌کانی بده‌م . ئیلزا تریولیه‌ گۆته‌نی :
«له‌ ئاستی هه‌ر به‌ره‌می‌ک دا دوو نووسه‌ر له‌ ئارادان ، ئەو
نووسه‌ری به‌ره‌مه‌که‌ی دا هیناوه‌ و خوینه‌ر»^(۱۸) .

په‌راویزه‌کان :

- 1 - بېروانه «الشعر بين الواقع والابداع» صبيح ناجي القصاب
- 2 - مذكرات بابلونيرودا «اعترف بأنني قد عشت»
ترجمة الدكتور محمود صبح ل 246
- 3 - دار به‌روو : مدحت بی‌خه‌ول 42
- 4 - هه‌مان سه‌رچاوه : ل 53
- 5 - = = : ل 41
- 6 - = = : ل 33
- 7 - = = : ل 16
- 8 - بېروانه : رباعیات الخيام ترجمة احمد رامی
- 9 - گلستان : ل 7
- 10 - دار به‌روو : ل 73
- 11 - هه‌مان سه‌رچاوه : ل 75-76
- 12 - = = : ل 86-87
- 13 - = = : ل 8
- 14 - = = : ل 9
- 15 - = = : ل 10
- 16 - = = : ل 88
- 17 - بېروانه «اراغون شاعر المقاومة»
- 18 - الثقافة الاجنبية ژماره (3) ل 218

شاش کردن و که له‌ به‌ر تیکه‌وتنی کۆمه‌له‌ شیعره‌که ده‌بی ،
وایزانه هونراوه‌یه‌کی ره‌سه‌نی به‌پیزو خه‌ست و خۆل له‌ ده‌یان
هونراوه‌ی دیکه‌ باشتره‌ که‌رسته‌ و وینه‌ و دیمه‌ن و بیری ناو
شیعری دیکه‌یان تیدا‌یه‌ و دوو پات ده‌بنه‌وه ، لیره‌دا مه‌به‌ستم
ئه‌وه‌یه‌ که‌ شاعیر ده‌بی ناگای له‌ به‌ر به‌ی خوی بی ، ئەو وینه‌ و
دیمه‌نانه‌ نه‌خاته ناو چوار چیوه‌ی هونراوه‌ی دی که‌ له
هونراوه‌یه‌کدا به‌ کاری هینان . بو ئەم بو‌چوونه‌مان چه‌ند
نموونه‌یه‌ک ده‌خه‌ینه‌ روو :

شاعیر له‌ هونراوه‌ی «هیرۆ» دا ده‌تی :

به‌لام هیرۆی به‌رزو ره‌سه‌ن

دوای وه‌یشوو مه‌ و توف و زریان

له‌سه‌ره‌گی خوی ژیا‌یه‌وه

له‌سه‌ر هه‌ربنجی به‌ ده‌یان

هه‌مان وینه‌ له‌ هونراوه‌ی «به‌ری ئەگه‌ره‌کان چون دینه‌

روو» دا دوو پات ده‌بیته‌وه :

ئه‌گه‌ر ویستتان

ره‌سه‌نایه‌تی ون نه‌که‌ن

سه‌یری بنجی هیرۆ بکه‌ن

یاخود له‌ هونراوه‌ی «تابلۆ» دا ئەم وینه‌مان نیشان

ده‌دات :

دیمه‌نی له‌ پینگی زبرو

دوو چاوی قوول

له‌ هونراوه‌ی «کام سه‌رچاوه‌ی سرووشی بیر» دا

شاعیر ده‌تی :

بە‌لام لای من

ره‌نگ دزراوان

قوولی چاوان

.....

زبری ناو له‌پێ زامدارو

خوین تیزاوان

هه‌روه‌ها له‌ هونراوه‌ی «سوراغ» دا ده‌تی :

هه‌ندی ووشه‌ی ناو په‌راسوو

قوولی چاو بوو

ناله‌ی گیانی «سی» ی خوراو بوو

جاریکی دیکه‌ش چاومان به‌م وینه‌یه‌ ده‌که‌وی :